

РЕГИОНАЛНИ ЦЕНТАР ЗА ТАЛЕНТЕ ВРАЊЕ

**УСЛОВИ РАЗВОЈА ТУРИЗМА ОПШТИНЕ
ВЛАСОТИНЦЕ**

**TERMS OF TOURISM DEVELOPMENT OF THE MUNICIPALITY
VLASOTINCE**

Аутор: **АЛЕКСАНДАР КРСТИЋ**

ученик 2. Разреда гимназије „Стеван Јаковљевић” У Власотинцу
члан ФДВ „Христофор Црниловић-Кица” Власотинце

Ментор: **ГОРИЦА МИЛОВАНОВИЋ**, професор географије

Власотинце 2015

**УСЛОВИ РАЗВОЈА ТУРИЗМА ОПШТИНЕ
ВЛАСОТИНЦЕ
TERMS OF TOURISM DEVELOPMENT OF THE MUNICIPALITY
VLASOTINCE**

Аутор: **АЛЕКСАНДАР КРСТИЋ**

ученик 2. Разреда гимназије „Стеван Јаковљевић” У Власотинцу
члан ФДВ „Христофор Црниловић-Кица” Власотинце

Ментор: **ГОРИЦА МИЛОВАНОВИЋ**, професор географије

РЕЗИМЕ

Туризам је специфична привредна грана. Произвођачи и понуђивачи настоје да ставе на располагање производе и услуге којима је основни циљ задовољити потребе потрошача – туристе. Туристи се појављују као специфични корисници, потрошачи који осим материјалним, своје потребе задовољавају и нематеријалним средствима.

Општина Власотинце има потенцијала и мора да крене у развој туризма. Уколико своје материјано и нематеријално богатство не искористи оно ће нетакнуто пропасти а на њеној територији биће све мање становника. Све своје људске ресурсе треба ангажовати да помоћу знања и креативности, своје богатство представи као квалитетан и посебан производ. Људски потенцијали су од пресудне важности, на који начин ће развијати туризам и у којој мери ће он утицати на целокупан економски и социјални развој.

Кључне речи: туризам, туристичко- географски положај, туристичке вредности, потенцијал, развој

SUMMARY

Tourism is a specific economic sector. Manufacturers and bidders tend to make available products and services whose principal goal is to satisfy the needs of consumers –tourists. Tourists appear as specific users, consumers, which in addition to the material, their needs are met and intangible assets.

Municipality of Vlasotince has potential and needs to go into the development of tourism. If their material and immaterial wealth does not make use of it will collapse and intact in its territory will be fewer inhabitants. All of its human resources should be engaged to using the knowledge and creativity, his fortune as a quality gear and special product. Human resources are of paramount importance, how to develop tourism and to what extent it will affect the overall economic and social development.

Keywords: tourism, tourism and geographical position, tourist values, potential, development

Увод

Сл.1. Панорама Власотинца и околине
Pic.1. Panorama Vlasoticne and environment

Општина Власотинце на основу свог географског положаја сврстана је у јужноморавски регион Р.Србије и спада у ред неразвијених општина а на туристичкој карти Србије не постоји. Привредна грана туризам, досад не постоји у општини Власотинце од које се привређује, која мења и унапређује животне навике локалног становништва. Постоје пар манифестација локалног карактера, које троше свеж новац а не доносе ни адекватну промоцију општине. Туризму у власотиначкој општини, као потенцијално- покретачкој привредној грани није досад дата пажња.

Рад доприноси спознаји неких карактеристика општине и могућност да се исте ставе у функцију привређивања преко туризма. Дефинисањем одређених целина у Општини указује се на могућности развоја туризма у датим условима и датом времену. Рад даје пуну подршку развоју туристичке гране са циљем да дестинације са разноликом понудом, постану привлачне за различите циљне групе у туристичкој понуди и да подстакне развој осталих делатности, а посебно на руралном и планинском подручју.

Метод рада

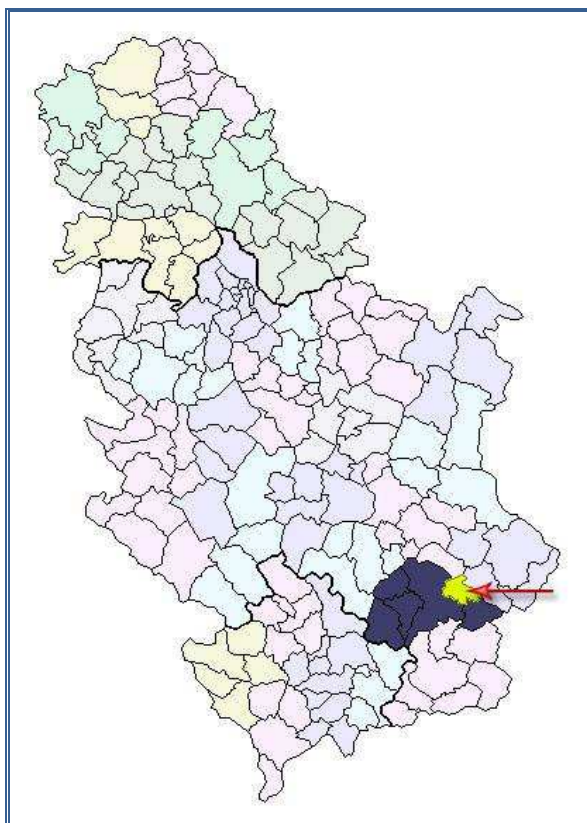
Истраживачки рад приказује географско-туристичке карактеристике општине Власотинце, у циљу откривања потенцијала и почетка развоја туризма у њој.

За ово истраживање поред изучавања литературе, обухваћено је шездесет и два испитаника са територије целе општине, узорак је узет методом сличајног избора, различитих полова и година живота. Истраживањем су обухваћени испитаници различитих занимања и са различитим хобијима (винари, воћари, ратари, сточари, шумари, ловци, риболовци, спортисти рекреативци...). Анкетирање је реализовано у трајању од седам дана.

За израду рада коришћене су технике лично посматрање околине, разговор и анкетирање. Сам ток анкетирања протекло је у спровођењу унапред дефинисаних питања а последње је отворено где испитаници могу изнети свој став и дати мишљење.

У обради података, за коначну анализу примењено је израчунавање процената уз графичку анализу и генерализовање личних ставова и мишљења испитаника.

1.Основне карактеристике подручија општине Власотинце:

Слика 2: Положај Власотинца у Србији
Picture 2: Location Vlasotince in Serbia

обронцима Суве Планине, Чемерника, Крушевице и Острозуба. Граничи се на северу са територијом општине Гаџин Хан, на североистоку са територијом општине Бабушница, на југоистоку са територијом општине Црна Трава и на југозападу и западу са територијом Града Лесковца.

1.2.Физичко-географске карактеристике:

Општина, у морфолошком погледу, има претежно брдско-планински карактер (80% територије). Западни долинско-котлински део територије чини плодна равница (источни део Лесковачке котлине).

Територија општине Власотинце простире се на 308 км². На простору општине у 48 насеља, према попису из 2002.г., живело је укупно 33312 становника, а према попису из 2011.године, укупно 30 397 становника. Просечна густина насељености на нивоу општине износи око 108 ст/км². А према попису из 2011.године,

Власотинце (16 099) је највеће насеље и уједно административни и економски центар општине. Насеља у брдско-планинском делу Власотиначког краја су разбијеног типа, пространа су, заузимају велику површину и имају по десетак па и више махала. Уз Мораву и на источним ободима Лесковачке котлине села су ушорена и густо насељена па имају и преко хиљаду становника. Највеће и најразвијеније село у општини је Стајковце са 1510 становника а у брдскопланинском пределу највеће село је Јаковљево са 460 становника.

Слика 3: Подручје општине Власотинце
Picture 3: The area of the Municipality Vlasotince

1.1.Географски положај:

Општина Власотинце се налази у југоисточном делу централне Србије и припада Јабланичком округу. Смештена је у сливу средњег и доњег тока реке Власине, при ушћу Власине у Јужну Мораву, на

Околина Власотинца насељена је врло рано. Најстарији познати трагови живота на овом подручју потичу још из неолита.

За варошицу, Власотинце је проглашено 1878. године по ослобођењу југа Србије од Турака. 1893. године је добило први урбанистички план, који је израдио инжењер Бартос.

1.3. Природне карактеристике подручја општине Власотинце

Подручје општине Власотинце је диференцирано на два јасно издвојена дела: равничарски и брдско-планински, који се међусобно разликују по геоморфолошким, климатским, хидрогеолошким и биогеографским карактеристикама.

Рељеф је врло разуђен и са знатним висинским разликама од 1200 m – од коте истека Јужне Мораве (230) до врхова на Остозубу (1433), па се издвајају три целине:

Равничарски појас - до око 300 мнв, чини мањи део општинске територије, концентрисан је лепенасто на западу, око Власине и део је Лесковачке котлине.

Ниске планине са побрђем – надовезују се на равничарски појас и чине већи део подручја; испресецане су дубоким, често и клисурастим долинама реке Власине и њених притока.

Средњевисоке планине - су у крајњем јужном делу и захватају најмањи део Општине. Издваја се планински масив Јастребац-Острозуб, где доминирају и највиши врхови – Раскрсеје (1433), Огорела чука (1360) и Букова глава (1339).

Скоро целокупно подручје припада сливу Власине, осим мањих делова на југозападу у сливу Рупске реке и у западном делу Општине, који се директно сливају у Јужну Мораву.

Три морфолошке целине подручја модификују умерено-континенталну климу у три варијанте:

жупску, у равничарско-брежуљкастом делу, до 500 m н.в

праву умерено-континенталну климу, у појасу до 1000 m н.в

варијанту субпланинске климе у највишим деловима изнад 1000 m н.в

Хидрографска мрежа је неравномерно развијена. Већи део подручја Општине захвата средњи и доњи део слива Власине, а мањи део слив Рупске реке.

Власина је највећи водоток на подручју општине Власотинце. Настаје на власинској висоравни и протиче кроз подручје Сурдулице, Црне Траве, Власотинца и Лесковца. Најважније притоке на подручју Власотинца су: Тегошница, Лужница, Пуста река, Бистрица и Раставница. Горњи ток Власине, од извора до Власотинца је у квалитету I и II категорије вода.

Око 53,6% укупне територије подручја општине Власотинце обухвата пољопривредно земљиште (око 165 km²), које је изразито хетерогено по заступљености, начину коришћења и бонитету. Због велике просторне хетерогености природних фактора, који се одражавају на услове за развој пољопривреде и других привредних делатности, издвајају се три пољопривредна подручја:

Равничарско – до око 300 m н.в., са нижим брдима, долинама и котлинама

Брдско-планинско - обухвата површине до око 800 m н.в

Планинско - обухвата површине преко 800 m н.в

У складу с хетерогеним карактером простора, удео интензивних култура – оранице и баште 7.469 ha (24%), воћњаци око 1.829 ha (5,9%) и виногради око 1.535 ha (4,9%), у укупним површинама је веома висок (око 34,8%), а трајних травњака је значајан – ливаде и пашњаци 5.673ha (18,4%). Оваква структура се одражава и на велике разлике у структури коришћења укупног простора, у зависности од њихових висинских обележја.

Око 12.241 ha (39,8%) укупне територије подручја општине налази се под шумама. Станишни услови су повољни за развој аутохтоних врста дрвећа (посебно букве, граба и хрстова).

Шумска вегетација је богата али добро очуваних шума има веома мало.

На подручју десне обале Власине, област Крушевице заступљен је багрем, храст, граб и буква. На левој обали реке Власине на обронцима планине Острозуб заступљене су багрем, храст, граб, буква, бели бор и смрча. Већи део овог подручја је под шумом, шуме су очуваније, а могу се наћи хрстови и букве стари и неколико стотина година. На овом простору има станишта рзличитих врста гљива, самониклих (дивљих) јагоде, купине, малине, шипурка, глога, и разноликог ароматичног и лековитог биља.

На јужном, источном и североисточном подручју општине је природни резерват "Лужница" укупне површине 307,93 km², Ловним подручјем газдује УЛ "Гичка". Ловно-продуктивна површина је 254,54 km². Орографски, хидрографски, педолошки и климатски услови у ловишту су задовољавајући у току вегетационог периода, мир у ловишту је добар у већем делу, али постоји блага тенденција смањења ловно-продуктивних површина.

Матични фонд гајених врста дивљачи чине: срна, дивља свиња, зец, јазавац, фазан, пољска јаребица, а од предатора пух, куна, лисица и шакал. Мањи шумски комплекси, местимично пошумљене површине, изданачке шуме, шикаре и сл. у нижим деловима више погодују ситној дивљачи, док већи шумски комплекси мешовитих шума у планинском, мање насељеном подручју, више погодују крупној дивљачи.

Актуелно стање у овој области је незадовољавајуће, како са инвентаризације тако и са аспекта изгеађености ловно-узгојних и ловно-техничких објеката

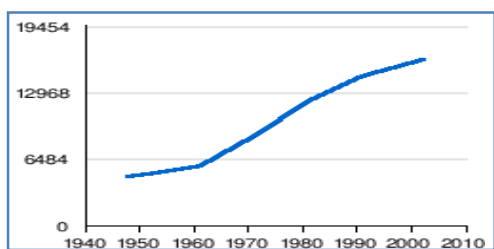
Повољни климатски услови, богатство шумских плодова, бројна дивљач и атрактивност предела пружају могућност за развој спортског и рекреативног туризма.

1.4. Друштвене карактеристике подручја

Становништво и насеља

На подручју општине Власотинце изражене су крупне демографске промене. Неравномеран и поларизован размештај, испољен све већом концентрацијом становништва у општинском центру и

График промене броја становника током 20. Века Власотинца (Schedule a change in population during the 20th century of Vlasotince)

пражњењем руралних територија, има све већу негативну улогу у развоју становништва на овом подручју. Од укупно 30 397 становника општине Власотинце, 53% или прецизније 16 099 становника општине, живи у градском насељу, а око 14.298 становника у сеоским насељима.

Већи део сеоског становништва живи у селима око општинског центра до 5 км или у појасу на надморској висини од 240м с. Стајковце до 300м с. Бољаре и с. Доња Ломница

Ова насеља поседују комплетну инфраструктуру за нормалан живот и рад и нека од њих бележе и пораст броја становника.

Брдскопланинса села бележе демографско пражњење, одлив млађег, радно способног становништва, поједина рурална насеља би у дугорочном периоду могла да остану без радног а поједина и без сталних становника – првенствено, Козило и Тегошница а Јаворје је остало без сталних становника. Ова насеља немају адекватну инфраструктуру, посебно је неадекватна путна мрежа.

У старосној структури становништва значајно је повећан је удео старачког становништва. Процент становништва старијег од 50 година у општини Власотинце износи чак 36,16%.

Популационо старење детерминише прилично ограничавајући демографски оквир формирања радног континента, а самим тим и активног становништва. Повећање старачког, углавном економски неактивног становништва, неминовно проузрокује повећање личне и јавне потрошње, пре свега у домену издвајања средстава за здравствено, социјално и пензијско осигурање старих лица.

Образовна структура становништва општине Власотинце, лошија је од просечне образовне структуре становништва Републике.

Незапосленост у Власотинцу је агрегатна (у смислу недовољне тражње) и структурна (у смислу недовољне прилагођености понуде потребама за радном снагом у погледу квалификација и прифила).

Стварно стање незапослености не може се тачно утврдити због чињенице да одређен број људи ради у зони сиве економије, те иако привређују нису регистровани. Оваква структура јасно указује на неопходност сталног усавршавања и подизања квалификационог нивоа незапослених кроз програме формалног и неформалног образовања.

1.5.Саобраћајна инфраструктура

Мрежу државних путева чине:

- Општински центар удаљен је 5км од ауто-пута Ниш-Скопље
- Државни пут првог реда број Приштина-Пирот на деоници од Стајковца до Свођа, у дужини од 25,320 km.
- Државни пут другог реда број 122 (Свође - Доње Гарје)
- Државни пут другог реда број 123а од (Власотинце - Орашје)
- Државни пут другог реда број 241 од (Горњи Присјан, граница са општином Гацин Хан до границе са општином Бабушница).

Општина Власотинце располаже са 237,3 км општинских путева,(80% су путеви од туцаника)

У равничарским селима изграђени су путеви и улице са асфалтним застором,

Од брдскопланинских села пут са асфалтним застором изграђени су путеви у села Горња Ломница, Доња Лопушња и Јездине.

У остала брдскопланинска села изграђени су путеви са туцаничким коловозним застором и земљани путеви.

Стање локалних-општинских путева је незадовољавајуће. У веома лошем стању су тучанички и земљани путеви и захтевају озбиљну реконструкцију

1.6. Географско-туристички положај

Удаљеност Власотинца од већих градских центара у Србији и туристичких локација у округу:

Власотинце	Београд	290 км
Власотинце	Ниш	55 км
Власотинце	Лесковац	17 км
Власотинце	Сијаринска Бања	70 км
Власотинце	Царичин Град	40 км
Власотинце	Власинско језеро	60 км

1.7. Туристички смештајни капацитети

На територији општине не постоје категорисана сеоска домаћинства а у Власотинцу постје два хотела од којих један није у функцији, са око 80 лежајева али исти је усмерен само на преноћиште.

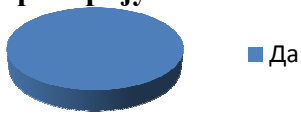
2. Развој туризма у општини Власотинце:

На основу изучавања плански докумената општине Нацрта просторног плана развоја општине Власотинце, План развоја туризма општине Власотинце, сличних докумената а пре свега истраживањем стања на терену долазим до закључка да саме карактеристике територије општине омогућавају поделу општине на две туристички интересантне целине којима би требало посебно посветити пажњу.

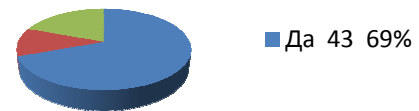
- **Градски(Урбани) туризам** са центром у насељу Власотинце који пружа могућности за многе друге врсте туризма које ће бити описане током анализе.
- **Рурални – планински** на северним обронцима планине Остроzub са центрима у селима Доња Лопушња и с.Јаковљево.

Резултати анкете:

1. Да ли поседујете неку информацију о развоју туризма на територији наше Општине

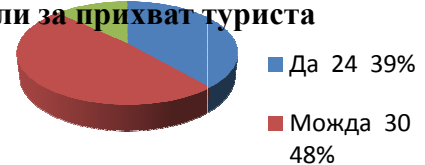
2. Да ли наша Општина поседује атрактивности за развој туризма

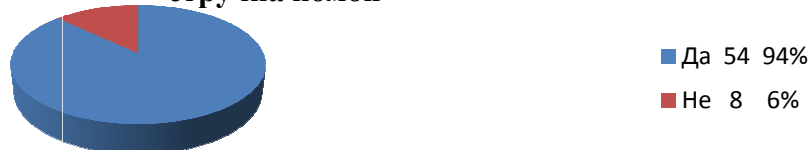
3. Да ли сте Ви били на неко туристичко путовање

4. Уколико имате вишак стамбеног простора, да ли бисте идти преуредили за прихват туриста

5. Уколико се одлучите за бављење туризмом да ли би вам била потребна стручна помоћ

Остала питања анкете:

6. Које су атрактивности вашег места?
7. Које су негативности за развој туризма у вашем месту?
8. Ваше мишљење за отклањање препрека за развој туризма?

Услови развоја туризма целина на основу 6, 7. и 8. питања анкете, наведене су кроз потенцијале (позитивни) и недостаци (негативни) а кроз могућност отклањања недостатака (предложене су препоруке)

Сл.4 Споменици архитектуре Власотинца
Pic.4 monuments of architecture Vlasoticne

2.1 Власотинце, резултати истраживања и дискусије:

Корисници - Локално становништво, сатновници Јабланичког округа и туристи са смештајем у Власотинцу и сеоским домаћинствима у близини Власотинца, из великих градских средина, са територије АП Војводина и региона.

Већина испитаника изнело је потенцијалне атрактивности Власотинца са њиховим карактеристикама које су приказане у потенцијалима, недостацима и могућностима отклањања недостатака:

атрактивност	Река Власина	потенцијал	Излетништво, боравак у пријатном освежавајућем окружењу, купање и уживање у хидромасажи у вировима, риболов на ситну рибу, пешачење и возња бицикла долином реке; у току раног пролећа могуће је организовати кајакашки спуст
		недостаци	Дивље депоније поред пута и уз саму реку, неуређена паркинг места и места за саме кориснике, зарасла обала реке копривом и купиним
		могућност отклањања недостатака	Јавно-приватним партнерством уређење области купалишта; израда жичаних хватача пластичног отпада, постављање контејнера дуж пута и рад надлежних општинских служби
	Купалиште на акумулационом језеру у Власотинцу	потенцијал	купање и боравак у пријатном освежавајућем окружењу
		недостаци	Дивља депонија у шипражју изнад купалишта на Старом гробљу, недостатак забавних садржаја (тобоган...)
		могућност отклањања недостатака	Јавно-приватним партнерством уређење области купалишта, пре свега елиминисање шипражја и израда спорског садржаја изнад купалишта на Старом гробљу; и рад надлежних општинских служби
	Посета културним догађајима	потенцијал	<ul style="list-style-type: none"> – Завичајни музеј – Народна библиотека – Градска галерија – Песничке вечери – Преставе АП КУД „Синиша Јанић“ – Манифестација „Лето у Власотинцу“ – Манифестација „Вински бал“ – Археолошка налазишта : Остаци римских утврђења на локалитету Терамициница, на путу према Шишави, трагови римског војног утврђења код код ушћа Лужнице у Власину. Локалитети Предстража и Стража; локалитет Градац; локалитет Трап код села Конопница (остаци опеке); археолошко налазиште у селу Бољаре; локалитет Сланиште код села Конопница. – Архитектура Власотинце: Стара чаршија, Кућа Милана

		Валчића, Млин Поповића Народни дом Турска кула – Завичајни музеј, Црква Сошествија Светога Духа...
	недостаци	Недовољан број музејских поставки; недостатак сталних галеријских поставки; Позоришни сусрети; нису у функцији археорашка налазишта
	могућност отклањања недостатака	Јавно-приватним партнерством уређење области старе чаршије и изградња – уређење галерија и музеја;задејствовати ископавање и стављање у функцију археорашка налазишта; осмислити садржаје постојећих и повећати број културних манифестација које би превазишле локални карактер а и зависност од готовог новца општине
Спорско-рекреативне активности	потенцијал	СРЦ „Власина“;трим стаза-Страње; Школска игралишта за кошарку и мали фудбал;Мото-крос стаза језеро; простор Страње – брдо Јастребац;Планинарење ; брдски бициклизам
	недостаци	Недовољна искоришћеност спорских клубова и спорских објеката за спорске манифестације високог ранга-Мото-крос стаза“ Језеро“; Атлетски клуб ;Брдо Јастребац – параглајдин...;мали број терена за рекреацију; неизграђена атлетска стаза са тартер подлогом; запуштена стим стаза „Страње“;Мали сарджај справа за забаву и игру мале деце и недостатак тартер подлоге;Недостатак справа „теретана у природи“; неискоришћен простор Страње – брдо Јастребац за израду пешачке стазе са уређеним видиковцима; недовољна означеност пешачких и бицикличких стаза; непостојање планинарских домова...
	могућност отклањања недостатака	Преиспитати финансирање спортова који нису у функцији, пре свега рекреације омладине(фудбал) ; домаћинско трошење новца за улагање у спорт; Подстицати спонзорство и друштвену одговорност;Сарадња планинарског друштва и Ловачког удружења на заједничком уређењу планинарске и ловашке инфраструктуре
Вински туризам	потенцијал	Власотиначко виногорје; Приватне винарије; мала сеоска домаћинства; манифестација „Вински бал“;Учествовање туриста боравком у сеоска домаћинства у берби,производњи и конзумацији вина и ракије
	недостаци	Стихијна и лоша осмишљеност манифестације,„Вински бал“ , њен локални карактер и зависност од општинског финансирања; Нефункционална винарска кућа за представљање и дегустацију вина са подручја општине; не постоји музеј вина(сада је у склопу поставке завичајног музеја)

		могућност отклањања недостатака	Формирање удружења за информисање и пружање стручне помоћи становништву околних села која имају традицију узгоја винове лозе и прављења вина у одржавања засада, берби, производњи вина, складиштењу, маркетингу и организовању винског туризма. Издак манифестације, „Вински бал“ из локалног карактера и независност од општинског финансирања; уређење и стављање у функцију винске куће за представљање и дегустацију вина са подручја општине; уређење музеја вина
Конгресни туризам	потенцијал		Повртарска производња - Носиоц с. Стајковце Винарство – носиоц „Удружење винара Власотинца“ ... Циљ: Унапређење производње и пласмана робе
	недостаци		Неагилност општинских органа и служби
	могућност отклањања недостатака		
Гастрономски туризам	потенцијал		Власотинце се налази на ободу Лесковачке котлине која је позната и богата по производњи поврћа. Домаћини могу понудити гостима из великих градских центара да сами учествују у справљању зимнице за сопствене потребе
	недостаци		туризам
	могућност отклањања недостатака		

Смештајни капацитети

О хотелском смештају било је речи.

Према тврдњи испитаника уколико би видели своју шансу за зарадом, вишак стамбеног простора уз мало улагања могли би прилагодити за прихват туриста

Инфраструктурно уређење и комуналног одржавања

Из области инфраструктурно уређење и комуналног одржавања испитаници посебно негативан став имају према лошем чишћењу и одржавању улица, канала у насељу а посебно стање простор око аутобуске станице.

2.2 Рурални – планински туризам

Рурални – планински туристички потенцијали на северним обронцима планине Острозуб на надморским висинама тј.у појасу од 650 до 1000м н.в издвајају се две целине села разбијеног типа,са већим бројем становника са центрима у селима Доња Лопушња и с.Јаковљево
Дивља лепота представља садашњост и будућност овог подручја

Прву групу планинских села чине четири села: с.Доња и Горња Лопушња, с.Равна Гора и с.Самарница са центром у с.Доња Лопушња

Р. бр	Село	Попис 2002.год				Попис 2011.год
		Бр.становника укупно	Бр.становника до 39 год.	Бр.становника до 15 год.	Бр. домаћинства	Бр.становника укупно
1.	Доња Лопушња	161	87	20	63	122
2.	Горња Лопушња	65	19	2	31	37
3.	Равна Гора	151	91	13	48	63
4.	Самарница	112	77	15	42	109
УКУПНО		489	204	50	134	331

Другу групу планинских села чине три села с.Јаковљево,с.Златићево и с.Доње Гаре са центром у с.Јаковљево

Р. бр.	Село	Попис 2002.год				Попис 2011.год
		Бр.становника укупно	Бр.становника до 39 год.	Бр.становника до 15 год.	Бр. домаћинства	Бр.становника укупно
1.	Јаковљево	461	137	50	164	343
2.	Златићево	200	92	27	77	82
3.	Доње Гаре	165	56	16	58	92
УКУПНО		826	285	93	199	517

НАПОМЕНА:Подаци су из пописа 2002 и 2011.год. и подлегли су променама.

Атарактивности	Заједничке атарактивности	потенцијал	<ul style="list-style-type: none"> – Еко храна, – Богатство здравом планинском водом – Чист ваздух, велика удаљеност од великих градских средина – Мир и тишина – Лепи крајолици – Могућност бербе, конзумације и припрема производа од чумских плодова(печурке, јагоде купине, малине, боровнице, лековито и ароматично биље – Подручије је богато квалитетним шумама пре свега буквом и смрчом – У шумама своје станиште је нашла крупнија дивљач(дивља свиња,срна) – Планинарење – Вожња бицилке – Орјентиринг – Празне куће и викендице (могућност „Робинзонског“туризма) – Пустоловина (авантуризам) – Села са делимично очуваном традиционалном архитектуром – Еко туризам
		недостаци	<ul style="list-style-type: none"> – Неизвесна будућност и стално смањење становништва. – Становништво поседује основно а мањи број и средње школско образовање – Неинформисаност становништва – Неуређена планинарска и ловна инфраструктура и недовољно обележене стазе са планинарење и брдск бициклизам – Неприлагођени смештајни капацитети
		могућност отклањања недостатака	<ul style="list-style-type: none"> – Информисање и едуковање становништва за бављење туристичком понудом.Учешће у раду са становништвом требало би да узму поред туристичке организације као носиоц и центар за културу, завичани музеј, стручне службе за воћарство,сточарство, рурални развој и спорт – Изградња ловачких и планинских домова,шумских и ловачких кућица – Изградња ловно-узгојних и ловно техничких објеката – Извршити инвентаризацију дивљачи – Изградња планинских и бицикличких стаза и њихово – Обезбеђење повољних кредита и субвенција за стварање услова за опстанак и повратак младих на плану еко-привреде(еко-пољопривреде,еко-туризам)

	Посебне атрактивности прве групе села	потенцијал	<ul style="list-style-type: none"> – Село је повезано асфалтним путем са општинским центром – Отворена је школа у природи за децу са посебним потребама – Археолошко налазиште „Морич“ – Постоји планинарски дом и активности ПД“морич“ – У атару наведеног подручија најази се станиште заштићене ендемсе биљке „Зеленичије“
		недостаци	
		могућност отклањања недостатака	
	Посебне атрактивности друге групе села	потенцијал	<ul style="list-style-type: none"> – Акумулационо језеро у приватном власништву, порибљено – На реци Бовашвици обновљене су три воденице – Изнад Бовашнице су стене које је поред лепог видиковца омогућавају и рекреативно спорско верање – Изнад села постоје колибе које се могу преорјентисати у друге сврхе – Локалитет Прокоп римски град код села Златићево (зидови рановизантијског утврђења); локалитет Латинско гробље; – Једна кућа у махали Крстићево(Јаковљево) је у власништву ИС“Петњица“
		недостаци	– Лоша путна мрежа, села су удаљена 5 до 7 км од асфалтног пута
		могућност отклањања недостатака	Изградња савременог коловоза са асфалтним застором

На основу показаних резултата анкете уочавамо да становништво није информисано о могућношћу бављења туризмом(План развоја туризма Општине Власотинце).Становништво препознаје потребне вредности за постојање туризма, да је заинтересовано али је потребна едукација и велики напор стручних служби локалне самоуправе.

Закључак

С обзиром да општина Власотинце поседује одређене посебности, стварањем услова за развојем ове делатности искористили би се преко потребни, досад запостављени, потенцијали у екологији, економији, култури, спорту и природи.

Развојем турзма реално је очекивати стварање услова за повећан ниво развијености стандарда и квалитета живота гарађана Општине, повећање животног стандарда и подстицање упошљавања локалног становништва из различитих привредних делатности.

Упошљавањем, становништву би се умањила потреба за печалбарски начин привређивања или за трајно напуштање својих домова.

Туристичка привреда у општини Власотинце може заузети значајну позицију у укупном развоју. Због тога, њене могућности приоритете, ниво услуга, ниво улагања и промоцију атрактивности и квалитета понуде треба интензивирати у наредном развојном периоду. Географски положај општине, недозвољава одговорним људима да се руководе смерницама и туристичким понудама које нуде туристички развијене општине а посебно општине које су ближе великим градским центрима. Туристичка понуда мора бити оригиналана.

Главни кривац непостојања ове привредне гране на територији општине су људи и на људима остаје да ли ће је развити у будућности на општу корист појединаца, групе или шире заједнице. Развој туризма у општини има специфичну намену, јер треба да подстакне повећано и рационално коришћење свих расположивих ресурса, који до сада, такоређи нису били у функцији развоја.

Литература:

1. „Мр. Т. Марјановић-„Слив Власине“, Информативни лист „Власина“ Власотинце, 2000.
2. „Савремене тенденције у туризму“, Јасна Станојевић Географски факултет; Нови Сад, април 2009.
3. “Приручник за бављење сеоским туризмом“; Министарство Р. Хрватске; 2011, Загреб
4. Општине и региони у Републици Србији, Републички завод за статистику, Београд, 2012;
5. Попис становништа Републике Србије 2002, Републички завод за статистику; Београд, 2002;
6. Попис становништва, домаћинстава и станова у Републици Србији 2011. Републички завод за статистику; Београд, 2011;
7. Ромелић Ј. “Савремене тенденције у туризму”, Природно-математички факултет Нови Сад, Нови Сад, 2006
8. План развоја туризма општине Власотинце. септембар 2011, Власотинце
9. Регионални просторни план јужног поморавља; ("Службени гласник РС", број 83/10).
10. Уредба о утврђивању програма имплементације регионалног просторног плана јужног поморавља за период до 2018. године (Сл. гласник РС бр. 4/15). Београд, 06. јануара 2015. године
11. Центар за развој Јабланичког и Пчињског округа (2008); Лесковац
12. Методологија истраживања (www.vggs.rs/gradjevinski.../Metodologija_istrzivanja.ppt)
13. www.vlasotince.rs;
14. www.wikipedia.com